

Vec C-507/23

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

8. august 2023

Vnútroštátny súd:

Augstākā tiesa (Senāts)

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

7. august 2023

Žalobca v konaní na prvom stupni a navrhovateľ v konaní o kasačnom opravnom prostriedku:

A

Žalovaný v konaní na prvom stupni a odporca v konaní o kasačnom opravnom prostriedku:

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

[omissis]

Latvijas Republikas Senāts (Najvyšší súd Lotyšskej republiky)**ROZHODNUTIE [omissis]**

V Rige, 7. augusta 2023

Tento senát [omissis] [zloženie senátu]

[omissis] preskúmal otázku podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor Európskej únie v rámci konania o kasačnom opravnom prostriedku, ktorý podal A proti rozsudku Administratīvā apgabaltiesa (Krajský správny súd, Lotyšsko) z 20. mája 2023, pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy v správnom spore, ktorý sa začal na základe žaloby podanej A, ktorý sa domáhal ukončenia a vyhlásenia nezákonnosti konania Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (Úrad na ochranu práv spotrebiteľov, Lotyšsko) spočívajúceho v použití a šírení osobných údajov žalobcu v naratívnom [audiovizuálnom] diele bez jeho súhlasu, ako aj náhrady nemajetkovej ujmy.

Okolnosti predchádzajúce sporu*Skutkový stav*

1 [Latvijas Republikas] Senāts (Najvyšší súd) začal konanie o kasačnom opravnom prostriedku vo veci medzi žalobcom na prvom stupni, A, ktorý je známym novinárom a odborníkom na automobilový priemysel v Lotyšsku, a Úradom na ochranu práv spotrebiteľov, týkajúcej sa neoprávneného spracúvania osobných údajov žalobcu zo strany tohto úradu prostredníctvom šírenia videozáznamu.

Úrad na ochranu práv spotrebiteľov uskutočnil informačnú kampaň, v rámci ktorej bol na viacerých internetových stránkach odvysielaný videozáznam s názvom „Pārbaudi – Pērc – Lietoto sociālais eksperiments“ („Sociálny experiment ‚Over – Kúp – Z druhej ruky‘“). Videozáznam bolo vytvorený ako odkaz pre spotrebiteľov o rôznych významných rizikách, ktorým môžu byť vystavení pri kúpe ojazdeného vozidla. Videozáznam vyzýval spotrebiteľov, aby si overili totožnosť a povest' predajcov a aby boli obozretní, keďže nepoctiví obchodníci môžu používať nepoctivé metódy, snažiac sa napodobňovať verejne známym odborníkom, aby tak podvodne zvýšili dôveru spotrebiteľa v predávajúceho konkrétneho vozidla a presvedčili spotrebiteľa, aby si kúpil vozidlo, ktoré je technicky alebo inak nevhodné. Hlavná postava naratívneho diela napodobňovala hlas žalobcu, telefonovala jeho charakteristickým štýlom a mala na hlave klobúk podobný tomu, ktorý nosil žalobca v iných programoch. Program obsahuje zoznam s názvom „Obľúbené frázy [A]“ a obsahuje sekvenciu z programu „TE!“ [„TU!“], v ktorom je vidieť a počuť hovoriť žalobcu.

Žalobca, ktorý nesúhlasil so spôsobom, akým je jeho postava použitá vo videozázname, namietať proti vytvoreniu a šíreniu takéhoto naratívneho diela. Toto naratívne dielo však bolo odvysielané na viacerých internetových stránkach a stále je dostupné na internete.

Žalobca žiadal, aby Úrad na ochranu práv spotrebiteľov ukončil vysielanie videozáznamu, verejne sa ospravedlnil za poškodenie jeho dobrého mena a poskytol mu náhradu tejto nemajetkovej ujmy. Úrad tejto žiadosti nevyhovel.

Žalobca podal na súd žalobu, ktorou sa domáhal vyhlásenia nezákonnosti konania Úradu na ochranu práv spotrebiteľov a uloženia povinnosti úradu ospravedlniť sa a zaplatiť mu náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2 000 eur.

2 Administratīvā rajona tiesa (Okresný správny súd, Lotyšsko) žalobe čiastočne vyhovel: konštatoval nezákonnosť konania Úradu na ochranu práv spotrebiteľov spočívajúceho v použití a šírení osobných údajov žalobcu bez jeho súhlasu a uložil úradu povinnosť ukončiť toto konanie, ako aj povinnosť nahradiť žalobcovi spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške 100 eur a verejne sa mu ospravedlniť.

Administratīvā apgabaltiesa (Krajský správny súd, Lotyšsko), ktorý prejednával vec v odvolacom konaní, návrhom tiež čiastočne vyhovel: konštatoval nezákonnosť konania Úradu na ochranu práv spotrebiteľov spočívajúceho v použití a šírení osobných údajov žalobcu bez jeho súhlasu, a uložil úradu povinnosť ukončiť toto konanie a šírenie jeho osobných údajov v naratívnom diele „Sociálny experiment ‚Over – Kúp – Z druhej ruky‘“, ako aj povinnosť verejne sa ospravedlniť žalobcovi na internetových stránkach, na ktorých uverejnil naratívne dielo. Ostatné návrhy (týkajúce sa peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy) boli zamietnuté.

[Administratīvā] apgabaltiesa [Krajský (správny) súd] rozhodol, že konanie Úradu na ochranu práv spotrebiteľov pokračovalo aj po nadobudnutí účinnosti nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov), a že toto konanie bolo v rozpore s článkom 6 ods. 1 písm. e) nariadenia. Osobnými údajmi nie je len celé meno žalobcu, ale aj osoba žalobcu, na ktorého zobrazenie sa v prejednávanej veci okrem iného používa obraz žalobcu, ktorý bol prevzatý z programu „TE!“, a pozornosť sa zameriava priamo na jeho profesionálnu činnosť v automobilovom priemysle. Zahŕnutie osobných údajov do naratívneho diela, ich zverejnenie a uchovávanie takým spôsobom, aby boli prístupné iným osobám, predstavuje spracúvanie osobných údajov. Naratívne dielo bolo vytvorené v rámci plnenia úloh orgánu verejnej moci a bolo zamerané na dosiahnutie legitímneho a spoločensky potrebného cieľa, ktorým je zvýšenie úrovne informovanosti spotrebiteľov, aby spotrebitelia mohli prijať ekonomické rozhodnutie o kúpe ojazdeného vozidla na základe presných informácií. Tento cieľ však bolo možné dosiahnuť aj bez použitia osobných údajov žalobcu: iným

spôsobom oslovenia verejnosti, s naratívnym dielom s iným obsahom alebo s inou osobou v podobnom naratívnom diele.

[Administratīvā] apgabaltiesa [Krajský (správny) súd] pri posudzovaní toho, či je potrebné uložiť povinnosť nahradiť škodu z dôvodu porušenia práva žalobcu, rozhodol, že porušenie, ktorého sa dopustil Úrad na ochranu práv spotrebiteľov, nebolo závažné. Súd vzal do úvahy, že použitie osoby žalobcu v naratívnom diele nemalo za cieľ poškodiť jeho dobrú povest' alebo jeho dobré meno. Na objektívneho a primerane pozorného externého diváka nemôže naratívne dielo pôsobiť dojmom, že žalobca je podvodník alebo nečestná osoba. Žalobcovi bola spôsobená nemajetková ujma, keďže úrad spracúval a zverejnil jeho osobné údaje bez toho, aby zohľadnil jeho námietky a bez toho, aby na jeho žiadosť napravil porušenie. Úrad sa dopustil tohto porušenia, pretože nesprávne vyložil právnu úpravu; okrem toho bol výklad právnej úpravy zložitý. Súd vzal do úvahy aj to, že vytvorenie a uverejnenie tohto naratívneho diela bez súhlasu osoby by bolo prípustné, ak by bolo vytvorené na žurnalistické účely, že takéto naratívne dielo bolo najvhodnejšie na dosiahnutie predmetného cieľa a že neboli použité žiadne citlivé údaje žalobcu. Súd preto konštatoval, že dostupnosť naratívneho diela na internete sama osebe nespôsobuje žalobcovi ujmu na cti.

Vzhľadom na to, že úrad po odôvodnených námietkach žalobcu neupustil od konania, [Administratīvā] apgabaltiesa [Krajský (správny) súd] rozhodol, že náhrada nemajetkovej ujmy obnovením stavu, ktorý existoval pred vznikom ujmy, ktorá je uvedená v § 14 Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likums (zákon o majetkovej zodpovednosti orgánov verejnej správy), nie je dostatočná. Súd preto uložil úradu povinnosť verejne sa ospravedlniť žalobcovi na internetových stránkach, na ktorých uverejnil naratívne dielo. Vzhľadom na to, že naratívne dielo nepoškodilo dobrú povest' žalobcu ani nepoškodilo jeho dobré meno, a že neboli použité jeho citlivé údaje, súd nepovažoval za potrebné stanoviť peňažnú náhradu.

3 Žalobca podal proti rozsudku [Administratīvā] apgabaltiesa [Krajský (správny) súd] kasačný opravný prostriedok, pokiaľ ide o zamietnutie návrhu na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy. V kasačnom opravnom prostriedku sa uvádzajú nasledujúce dôvody na zrušenie tohto rozsudku:

3.1 [Administratīvā] apgabaltiesa [Krajský (správny) súd] nesprávne posúdil, či žalobcovi bola spôsobená ujma, pretože nesprávne vyložil pojmy urážka na cti a poškodenie dobrého mena a pretože bez odôvodnenia neposúdil viaceré okolnosti, ktoré žalobca uviedol, pokiaľ ide o urážku na cti, ktorú utrpel, a poškodenie jeho dobrého mena (vrátane opätovného uverejnenia naratívneho diela takým spôsobom, že v očiach divákov bola znížená vážnosť žalobcu ako uznávaného odborníka na automobily). Súd mal posúdiť reakciu priemerného diváka, ktorý zvyčajne nie je najpozornejší, na naratívny diel a na osobu žalobcu, ktorá sa v tomto diele odráža. Súd nezohľadnil ani to, že k uverejneniu naratívneho diela došlo aj napriek kategorickému nesúhlasu žalobcu, ktorý sa zakladal na odôvodnených námietkach voči scenáru tohto diela.

Tým, že súd neposkytol súdnu ochranu vo veciach týkajúcich sa urážky na cti, porušil články 95 (ochrana pred ohováraním) a 96 (rešpektovanie súkromného života) Ústavy Lotyšskej republiky.

3.2 Súd v podstate tvrdil, že popularita žalobcu a jeho vhodnosť na vytvorenie naratívneho diela sú dôvodom na odôvodnenie zásahu do práva žalobcu na súkromie a do jeho práva sám rozhodovať o spracúvaní svojich údajov.

3.3 Zložitosť výkladu právnej úpravy nemôže slúžiť ako odôvodnenie svojvoľného konania orgánu, ktoré spočíva v úmyselnom konaní v rozpore s jasne vyjadrenou vôľou žalobcu.

3.4 Náprava stanovená súdom (ospravedlnenie na internetových stránkach, na ktorých Úrad na ochranu práv spotrebiteľov uverejnil naratívne dielo) nie je spravodlivá. V demokratickom právnom štáte nemožno náhradu škody neprímerane znížiť. Povinnosť verejne sa ospravedlniť je prejavom jednoduchej základnej zdvorilosti a etiky. Na porovnanie, článok 83 ods. 5 všeobecného nariadenia o ochrane údajov stanovuje správne pokuty až do výšky 20 000 000 eur, alebo v prípade podniku až do výšky 4 % celkového svetového ročného obratu za predchádzajúci účtovný rok.

3.5 Súd vôbec nezohľadnil ani neanalyzoval článok 82 všeobecného nariadenia o ochrane údajov [omissis] [citácia článku 82 ods. 1 všeobecného nariadenia o ochrane údajov].

Právne odôvodnenie

Uplatniteľná právna úprava

Právo Európskej únie

4 Článok 8 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie; článok 1 ods. 2 a článok 82 a odôvodnenia 75, 85 a 146 všeobecného nariadenia o ochrane údajov.

Lotyšské právo

5 Článok 92 tretia veta Ústavy Lotyšskej republiky:

„V prípade neoprávneného zásahu do práva ktorejkoľvek osoby má táto osoba právo na primeranú náhradu.“

§ 14 zákona o majetkovej zodpovednosti orgánov verejnej správy s názvom „Uloženie povinnosti [náhrady] nemajetkovej ujmy“:

„1. Povinnosť nahradiť nemajetkovú ujmu sa ukladá podľa významu práv a právom chránených záujmov, do ktorých bolo zasiahnuté, a závažnosti predmetného zásahu, a to s ohľadom na odôvodnenie a skutkové a právne dôvody

konania orgánu, správanie a spoluzodpovednosť poškodeného, ako aj ďalšie okolnosti relevantné pre daný prípad.

2. Nemajetková ujma sa nahradí obnovením stavu, ktorý existoval pred vznikom ujmy, alebo v prípade úplnej alebo čiastočnej nemožnosti alebo neprimeranosti tohto spôsobu nápravy ospravedlnením alebo zaplatením primeranej náhrady.

3. Ak orgán alebo súd po posúdení okolností daného prípadu konštatuje, že zásah do práv alebo právom chránených záujmov fyzickej osoby nie je závažný, písomné alebo verejné ospravedlnenie môže predstavovať jedinú alebo dodatočnú náhradu nemajetkovej ujmy.

4. Náhrada nemajetkovej ujmy môže byť vyčíslená maximálne do výšky 7 000 eur. V prípade závažnej nemajetkovej ujmy môže byť náhrada stanovená maximálne do výšky 10 000 eur; v prípade ujmy na živote alebo obzvlášť závažnej ujmy na zdraví však môže byť maximálna výška náhrady stanovená až na 30 000 eur.“

Dôvody, pre ktoré existujú pochybnosti o výklade právnej úpravy Európskej únie

6 [Administratīvā] apgabaltiesa [Krajský (správny) súd] rozhodol, že právo žalobcu bolo porušené a v tejto časti jeho rozsudok nadobudol právoplatnosť, avšak žalobca nesúhlasí ani s posúdením zásahu do jeho práva a ujmy spôsobenej týmto zásahom, ani s náhradou, ktorá mu bola v dôsledku toho stanovená. V konaní o kasačnom opravnom prostriedku je preto potrebné zistiť, či tento súd správne posúdil závažnosť zásahu do práva žalobcu, ktorého sa dopustil Úrad na ochranu práv spotrebiteľov, a existenciu ujmy spôsobenej týmto zásahom a či náhradu stanovenú týmto súdom možno považovať za vhodnú.

7 Článok 82 ods. 1 všeobecného nariadenia o ochrane údajov stanovuje, že každá osoba, ktorá utrpela majetkovú alebo nemajetkovú ujmu v dôsledku porušenia tohto nariadenia, má právo na náhradu utrpenej škody od prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľa.

Súdny dvor Európskej únie konštatoval, že keďže uvedené všeobecné nariadenie o ochrane údajov neodkazuje na právo členských štátov, pokiaľ ide o zmysel a rozsah pojmov uvedených v článku 82 tohto nariadenia, najmä pokiaľ ide o pojmy „majetková alebo nemajetková škoda“ a „náhrada utrpenej škody“, tieto pojmy treba na účely uplatnenia uvedeného nariadenia považovať za autonómne pojmy práva Únie, ktoré sa majú vykladať jednotne vo všetkých členských štátoch (rozsudok zo 4.mája 2023, *Österreichische Post*, C-300/21, [EU:C:2023:370](#), bod 30). Na účely výkladu týchto pojmov sa teda neuplatňuje lotyšské právo, ale len ustanovenia nariadenia, ako ich vykladá judikatúra Súdneho dvora Európskej únie.

Ako vyplýva z rozsudku [Administratīvā] apgabaltiesa [Krajský (správny) súd], tento súd založil svoje závery týkajúce sa náhrady škody výlučne na lotyšskej

právněj úprave a judikatúre, čo nie je v súlade s článkom 82 všeobecného nariadenia o ochrane údajov.

Okrem toho sa rozsudok [Administratīvā] apgabaltiesa [Krajský (správny) súd] zaoberá viacerými aspektmi, pre ktoré je relevantný výklad článku 82 všeobecného nariadenia o ochrane údajov. Z informácií uvedených v registri Súdneho dvora Európskej únie vyplýva, že súdy členských štátov mu už položili niekoľko otázok týkajúcich sa výkladu tohto článku, ktorých zodpovedanie môže byť relevantné aj v prejednávanej veci (veci C-340/21, C-667/21, C-687/21, C-741/21, C-182/22, C-456/22, C-590/22 a C-65/23). Tieto otázky však ešte neboli zodpovedané, a preto tento senát považuje za potrebné predložiť Súdnemu dvoru Európskej únie návrh na začatie prejudiciálneho konania.

8 Jedným z aspektov, ktoré boli relevantné pri skúmaní veci pred [Administratīvā] apgabaltiesa [Krajský (správny) súd], je, či by sa mala uložiť povinnosť nahradiť škodu v súvislosti s porušením všeobecného nariadenia o ochrane údajov, t. j. v súvislosti s porušením v oblasti ochrany údajov ako takým, alebo naopak, či sa musí preukázať aj škoda spôsobená týmto porušením. Súdny dvor Európskej únie už na túto otázku odpovedal.

Článok 82 ods. 1 všeobecného nariadenia o ochrane údajov stanovuje právo na náhradu majetkovej alebo nemajetkovej ujmy v dôsledku porušenia tohto nariadenia. Ako vysvetlil Súdny dvor Európskej únie, samotné porušenie ustanovení tohto nariadenia nestačí na priznanie práva na náhradu škody, ale musí sa preukázať škoda spôsobená porušením (body 32 a 42 rozsudku vo veci *Österreichische Post*).

Z rozsudku [Administratīvā] apgabaltiesa [Krajský (správny) súd] vyplýva, že tento súd v podstate posúdil potrebu náhrady škody vo vzťahu k porušeniu ako takému, ktorého sa dopustil orgán v rozpore s nariadením, pretože nezistil žiadnu ujmu na cti spôsobenú žalobcovi ani poškodenie jeho dobrého mena. To nie je v súlade s článkom 82 ods. 1 nariadenia. Ak by tento súd dospel k záveru, že žalobcovi v dôsledku porušenia nariadenia nevznikla žiadna ujma, návrh na náhradu škody by sa mal zamietnuť.

Predtým, ako sa dospeje k iným záverom, však treba overiť, či sa uvedený súd dopustil nesprávneho posúdenia existencie ujmy.

9 V tejto súvislosti je však potrebné objasniť, či porušenie všeobecného nariadenia o ochrane údajov, t. j. porušenie v oblasti ochrany údajov, môže zároveň samo osebe predstavovať aj ujmu pre osobu.

Podľa odôvodnenia 146 všeobecného nariadenia o ochrane údajov prevádzkovateľ alebo sprostredkovateľ by mali nahradiť akúkoľvek škodu, ktorú môže osoba utrpieť v dôsledku spracúvania, ktoré je v rozpore s nariadením. Podľa judikatúry Súdneho dvora Európskej únie by sa mal pojem škody vykladať v širokom zmysle spôsobom, ktorý v plnej miere zohľadňuje ciele nariadenia. Dotknuté osoby by za utrpenú škodu mali dostať úplnú a účinnú náhradu. Súdny dvor Európskej únie,

ktorý sa tiež odvoláva na uvedené odôvodnenie, zdôraznil výklad pojmu ujma, ktorý je v súlade s cieľmi nariadenia, ktorými sú okrem iného zaručiť konzistentnú a vysokú úroveň ochrany fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov v rámci Únie a zabezpečiť konzistentné a jednotné uplatňovanie pravidiel ochrany základných práv a slobôd týchto osôb pri spracúvaní takýchto údajov v celej Únii (*body 46 až 48 rozsudku vo veci Österreichische Post*). Okrem toho na účely článku 82 všeobecného nariadenia o ochrane údajov musí mať pojem „ujma“ vrátane pojmu „nemajetková ujma“ autonómnu a jednotnú definíciu vlastnú právu Únie (*bod 44 rozsudku vo veci Österreichische Post*).

Článok 8 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie formuluje právo na ochranu údajov ako autonómne subjektívne právo osoby, to znamená, že každý má právo na ochranu osobných údajov, ktoré sa ho týkajú. V článku 1 ods. 2 všeobecného nariadenia o ochrane údajov sa tiež uvádza, že nariadením sa chránia základné práva a slobody fyzických osôb, najmä ich právo na ochranu osobných údajov, to znamená, že právo na ochranu osobných údajov sa uvádza ako jedno zo základných práv a slobôd jednotlivca.

Vzniká preto otázka, či zásah do tohto subjektívneho práva sám osebe predstavuje ujmu pre osobu. Inými slovami, ak sa zásah do iných práv zaručených osobe (ako je právo na súkromný život, vlastnícke právo atď.) považuje za ujmu, možno sa tiež domnievať, že samotné porušenie uvedeného práva na ochranu údajov predstavuje, alebo aspoň za určitých okolností môže predstavovať, ujmu spôsobenú tejto osobe?

To následne vedie k ďalšej otázke vzťahu medzi porušením všeobecného nariadenia o ochrane údajov, teda porušením v oblasti ochrany údajov, a porušením práva na ochranu údajov ako subjektívneho práva. Spracúvanie údajov je činnosť vykonávaná s osobnými údajmi, ktoré sú v zásade chránené. Ak je teda spracúvanie údajov nezákonné, možno predpokladať, že týmto spracúvaním údajov dochádza k neoprávnenému zásahu do subjektívneho práva jednotlivca na ochranu jeho údajov práve preto, že tieto údaje neboli chránené pred nezákonným spracúvaním.

V tomto prípade by napríklad mohlo byť vhodné zvážiť, či šírenie osobných údajov v naratívnom diele inštruktážnej povahy, ak sa uskutočnilo proti výslovnému nesúhlasu osoby, spôsobuje samo osebe ujmu, pretože ide o zásah do práva osoby na ochranu údajov (predstavuje teda ujmu ako takú, aj keď sa nepreukáže porušenie jej súkromia, ujma na cti alebo poškodenie jej dobrého mena).

Je potrebné dodať, že v odôvodnení 75 všeobecného nariadenia o ochrane údajov sa uvádzajú osobitné druhy ujmy, z čoho by bolo možné vyvodiť záver, že porušenie nariadenia, hoci predstavuje porušenie práva osoby na ochranu jej údajov, by sa samo osebe nemuselo považovať za ujmu na účely nariadenia; inými slovami, že samotné porušenie nariadenia by sa spravidla nepovažovalo za zásah do „práv a slobôd fyzických osôb“ uvedených v tomto odôvodnení a za

ujmu. Odôvodnenie uvádza: „Riziko pre práva a slobody fyzických osôb s rôznym stupňom pravdepodobnosti a závažnosti môž[e] vyplývať zo spracúvania osobných údajov, ktoré by mohlo viesť k ujme na zdraví, majetkovej alebo nemajetkovej ujme, a to najmä ak spracúvanie môže viesť k diskriminácii, krádeži totožnosti alebo podvodu, finančnej strate, poškodeniu dobrého mena, strate dôvernosti osobných údajov chránených profesijným tajomstvom, neoprávnenej reverznej pseudonymizácii alebo akémukoľvek inému závažnému hospodárskemu alebo sociálnemu znevýhodneniu; ak by dotknuté osoby mohli byť pozbavené svojich práv a slobôd alebo im bolo bránené v kontrole nad svojimi osobnými údajmi; ak sa spracúvajú osobné údaje odhaľujúce rasový alebo etnický pôvod, politické názory, náboženstvo alebo filozofické názory a členstvo v odborových organizáciách, a ak sa spracúvajú genetické údaje, údaje týkajúce sa zdravia či údaje týkajúce sa sexuálneho života alebo uznania viny zo spáchania trestného činu a priestupku či súvisiacich bezpečnostných opatrení; ak sa posudzujú osobné aspekty, najmä ak sa analyzujú alebo predvídajú aspekty týkajúce sa výkonnosti v práci, majetkových pomerov, zdravia, osobných preferencií alebo záujmov, spoľahlivosti alebo správania, polohy alebo pohybu, s cieľom vytvoriť alebo používať osobné profily; ak sa spracúvajú osobné údaje zraniteľných fyzických osôb, najmä detí; alebo ak spracúvanie zahŕňa veľké množstvo osobných údajov a má dôsledky na veľký počet dotknutých osôb“. Niektoré z uvedených druhov ujmy by sa mohli považovať len za porušenia v oblasti ochrany údajov bez porušenia iných práv a slobôd (napríklad ak je dotknutá osoba zbavená práva na kontrolu svojich osobných údajov); pričom zo znenia odôvodnenia ako celku vyplýva, že v bežnom prípade samotné porušenie v oblasti ochrany údajov nespôsobuje ujmu, ale do určitej miery sa toto porušenie kvalitatívne odlišuje od ujmy.

Na druhej strane, odôvodnenie 85 nariadenia objasňuje nasledovné: „Ak sa porušenie ochrany osobných údajov nerieši primeraným spôsobom a včas, môže fyzickým osobám spôsobiť ujmu na zdraví, majetkovú alebo nemajetkovú ujmu, ako je napríklad strata kontroly nad svojimi osobnými údajmi alebo obmedzenie práv týchto osôb, diskriminácia, krádež totožnosti alebo podvod, finančná strata, neoprávnená reverzná pseudonymizácia, poškodenie dobrého mena, strata dôvernosti osobných údajov chránených profesijným tajomstvom, alebo akékoľvek iné závažné hospodárske či sociálne znevýhodnenie dotknutej fyzickej osoby“. Ako možné druhy ujmy sa tu uvádzajú tie ujmy, ktoré v podstate samy osebe predstavujú porušenie v oblasti ochrany údajov (strata kontroly nad osobnými údajmi), ako aj tie, ktoré súvisia so zásahom do iných práv a slobôd (napríklad poškodenie dobrého mena).

To preto vyvoláva pochybnosti o vzťahu medzi porušením ustanovení nariadenia ako porušením v oblasti ochrany údajov na jednej strane a „ujmou“ na účely článku 82 ods. 1 nariadenia na strane druhej.

10 Ďalej je potrebné sa zaoberať vzťahom, ktorý existuje medzi ujmovou a náhradou primeranou tejto ujme.

Súdny dvor Európskej únie pri výklade pojmu ujma v súlade s cieľom nariadenia konštatoval, že nie je prípustné podmienenie náhrady nemajetkovej ujmy dosiahnutím určitej hranice závažnosti, pretože odstupňovanie takejto hranice, od ktorého závisí, či je možné získať uvedenú náhradu, by mohlo kolísať v závislosti od posúdenia konajúcich súdov, a tým narušiť koherenciu zavedeného režimu (*bod 49 rozsudku vo veci Österreichische Post*).

Pokiaľ ide o povinnosť nahradiť škodu, ktorá sa má uložiť, teda o peňažnú náhradu, Súdny dvor Európskej únie konštatoval, že vnútroštátnemu právnomu poriadku každého členského štátu prináleží, aby stanovil kritériá umožňujúce určiť rozsah náhrady škody, ktorá sa má v tomto rámci vyplatiť, a to pod podmienkou dodržania zásad ekvivalencie a efektivity (tamže, body 53 až 54).

Tiež konštatoval, že peňažná náhrada založená na článku 82 všeobecného nariadenia o ochrane údajov sa musí považovať za „úplnú a účinnú“, ak umožňuje v celom rozsahu kompenzovať škodu, ktorá bola konkrétne utrpená v dôsledku porušenia tohto nariadenia, bez toho, aby bolo na účely takejto úplnej kompenzácie potrebné uložiť povinnosť zaplatiť sankčnú náhradu škody (tamže, bod 58).

Súdny dvor Európskej únie teda už stanovil všeobecný rámec na určenie náhrady škody. Niektoré otázky však zostávajú nejasné.

11 [Administratívā] apgabaltiesa [Krajský (správny) súd] konštatoval, že v prejednávanej veci verejné ospravedlnenie žalobcovi predstavuje dostatočnú náhradu nemajetkovej ujmy. Je potrebné dodať, že táto forma náhrady nemajetkovej ujmy, najmä ak zasah do práva osoby nie je závažný, je výslovne stanovená v lotyšskom práve (konkrétne v § 14 ods. 2 a 3 zákona o majetkovej zodpovednosti orgánov verejnej správy) a je stanovená aj pre prípady, keď nie je možné *restitutio in integrum*.

Ak by sa teda forma a rozsah náhrady mali určiť podľa lotyšského práva, výsledkom by mohlo byť, v závislosti od posúdenia žalovaného orgánu alebo súdu, že aj za okolností, keď *restitutio in integrum* nie je možné, ospravedlnenie by sa považovalo za dostatočnú náhradu.

Vzhľadom na to, že otázka existencie a významu ujmy zostáva v prejednávanej veci otvorená a že objasnenie tejto otázky závisí od výkladu pojmu ujma, mohlo by byť v tomto prípade dôležité objasniť, či uloženie povinnosti ospravedlniť sa ako jedinej náhrady je v súlade s článkom 82 ods. 1 všeobecného nariadenia o ochrane údajov, vykladaným v súlade s cieľom nariadenia a zásadou úplnej náhrady škody.

12 Pri skúmaní formy a rozsahu náhrady [Administratívā] apgabaltiesa [Krajský (správny) súd] okrem iného zohľadnil ciele a dôvody konania orgánu. [Administratívā] apgabaltiesa do svojho odôvodnenia zahrnul najmä skutočnosť, že keď orgán vytvoril a šíril naratívne dielo v rozpore s nesúhlasom žalobcu, plnil úlohu realizovanú vo verejnom záujme, že použitie osobných údajov žalobcu bolo

na tento ūcel primeranē a ŷe cieľom orgānu nebolo poškodit' ŷeš' ŷalobcu, ani poškodit' jeho dobré meno, a ŷe v prejednāvanej veci bolo uplatnenie prāvnēj ūpravy zloŷitē.

Vznikā tak otāzka, ŷi takēto ūvahy, ktorē sū v podstate ukazovatel'om postoja a dōvodov porušovateľa v oblasti ochrany ūdajov, moŷno zohl'adniť pri uloŷenī povinnosti nahradit' ŷkodu.

Ako uŷ bolo uvedenē, ŷlānok 82 vŷeobecnēho nariadenia o ochrane ūdajov stanovuje zāsadu ūplnej nāhrady ŷkody. Ak by teda sūd rozhodol, ŷe vzhľadom na dōvody porušovateľa by sa mala stanovit' niŷšia nāhrada, neŷ je nāhrada, ktorā by bola vo vŷeobecnosti ūmernā vzniknutej ujme, vŷka tejto nāhrady by uŷ nebola primeranā rozsahu samotnej ujmy. Sūdny dvor Eurōpskej ūnie odmietol potrebu, aby vŷka nāhrady mala sankŷnŷy charakter prāve preto, ŷe to nie je potrebnē na dosiahnutie ūplnej a ūčinnej nāhrady samotnej ujmy (*bod 58 rozsudku vo veci Österreichische Post*). Vznikā otāzka, ŷi by sa podobnē ūvahy nemali uplatniť aj v tomto prīpade, teda ŷi pri zohl'adenī dōvodov porušovateľa nedochādza k naruŷeniu korelācie medzi ujmov a jej primeranou nāhradou, a ŷi tŷm nedochādza k naruŷeniu mechanizmu ūplnej a ūčinnej nāhrady.

13 Struķne povedanē, tento senāt mā pochybnosti o vŷklade prāvnēj ūpravy Ūnie. Z tohto dōvodu je potrebnē poloŷit' Sūdному dvoru Eurōpskej ūnie prejudiciālne otāzky.

[omissis] [procesnē ūvahy]

Vŷrokovā ŷasť

Na zāklade ŷlānku 267 Zmluvy o fungovanī Eurōpskej ūnie [omissis] [odkaz na vnŷtroŷtātne procesnē pravidlā], tento senāt

rozhodol

poloŷit' Sūdnému dvoru Eurōpskej ūnie nasledujūce prejudiciālne otāzky:

1. Mā sa ŷlānok 82 ods. 1 vŷeobecnēho nariadenia o ochrane ūdajov vykladať v tom zmysle, ŷe nezākonnē spracŷvanie osobnŷch ūdajov mōŷe ako poruŷenie tohto nariadenia samo osebe predstavovat' neoprāvnenŷ zāsah do subjektívneho prāva osoby na ochranu jej ūdajov a ujmu spōsobenŷ tejto osobe?
2. Mā sa ŷlānok 82 ods. 1 vŷeobecnēho nariadenia o ochrane ūdajov vykladať v tom zmysle, ŷe umoŷņuje, aby sa v prīpade, ak neexistuje moŷnosť obnovit' stav, ktorŷ existoval pred vznikom ujmy, uloŷila povinnosť ospravedlnit' sa ako jedinā nāhrada nemajetkovej ujmy?
3. Mā sa ŷlānok 82 ods. 1 vŷeobecnēho nariadenia o ochrane ūdajov vykladať v tom zmysle, ŷe umoŷņuje, aby okolnosti, ktorē naznaķujŷ

postoj a motivácia osoby, ktorá spracúva údaje (napríklad potreba splniť úlohu realizovanú vo verejnom záujme, neexistencia úmyslu poškodiť osobu alebo ťažkosti s pochopením právneho rámca), odôvodňovali stanovenie nižšej náhrady za túto ujmu?

prerušiť konanie až do vyhlásenia rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie.

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

[*omissis*]

[podpisy]

PRACOVNÝ DOKUMENT